

Fair use teszt az amerikai szerzői jogban – nem vész el, csak átalakul

A fair use teszt az Egyesült Államok szerzői jogának sarokköve. Valamennyi jogvita, amelyben erre a védekezésre épít az alperes, komoly figyelemre tart számot – az Atlanti-óceán mindkét oldalán. Az elmúlt 15 évben – mióta a magyar jogirodalomban a fair use tesztet legalaposabban feldolgozó tanulmányom megjelent – a tesztet számtalan (egyre növekvő számú) ügyben alkalmazták. E fokozódó gyakorlati alkalmazás mégsem járt a teszt kontúrjainak élesedésével; sokkal inkább további bizonytalanságokat szült. Különös figyelmet érdemel a teszt alkalmazásának két iránya. Egyrészt a „technológiai fair use” esetekben a tesztet az információs technológiai óriáscégek digitális felhasználásai jogszerűségének megítélésére veszik igénybe – az esetek meghatározó részében sikerrel, ezzel is biztosítva az IT-ipar további prosperitását. Másrészt a teszt hagyományos hatókörében – a véleménynyilvánításban vagy a transzformatív/átalakító alkotómunkában testet öltő felhasználások esetén – a bíróságok a korábbiaknál szigorúbban ítélik meg az engedély nélküli felhasználásokat. Az előadás célja, hogy ezeket a legújabb tendenciákat általában véve és európai – összehasonlító jogi – szemszögből is megvizsgálja.

Affiliáció:

Dr. Mezei Péter, SZTE ÁJTK Összehasonlító Jogi és Jogelméleti Intézet, egyetemi tanár